

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію

Ван Цзисі

«Методика підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014
Середня освіта (музичне мистецтво)

Сучасна музична освіта в своїй основі покликана формувати людину з високим рівнем духовності, здатну зберігати й примножувати культурні надбання нації. Одним із дієвих засобів виховного впливу на молоде покоління є музичне мистецтво, яке послідовно й всебічно формує естетичні смаки та цінності особистості, а безпосередня участь молодшої людини в різних колективах, зокрема інструментальному ансамблі, допомагає залучити її до художньо-емоційного світу музичної культури, впливає на її внутрішній духовний ідеал. Тому значна роль у цьому контексті відводиться керівнику ансамблевого колективу, адже саме він є самостійним організатором навчально-виховного процесу, виконуючи при цьому функції диригента й педагога.

Професійна підготовка керівника ансамблевого колективу у мистецьких закладах вищої освіти традиційно спрямована на виконання передусім навчально-виховних та творчих завдань. Адже склалася така традиція, згідно з якою керівник, який майстерно володіє технікою диригування та має належні музично-теоретичні знання, зуміє легко вирішувати творчі завдання з колективом.

Теоретико-методологічне дослідження проблеми підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах свідчить про необхідність кардинально нового підходу до розробки методики його формування, яке полягає у

забезпеченні взаємозв'язку теорії та практики фахової підготовки студентів, майбутніх керівників ансамблевих колективів.

Відповідно до пріоритетних напрямів державної освітньої політики дисертаційне дослідження Ван Цзисі «Методика підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах» є **своєчасним та актуальним**.

Посилують актуальність проблеми дослідження необхідність розв'язання ряду **завдань**. Зокрема це стосується висвітлення історичних аспектів та сучасних тенденцій розвитку ансамблевого виконавства в Україні, аналізу чинних методик підготовки майбутнього керівника ансамблевого колективу, розкриття сутності та компонентної структури підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем та виявлення особливостей її реалізації у спеціалізованих музичних закладах, наукового обґрунтування методичної моделі підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем, а також визначення критеріїв та рівнів сформованості процесу підготовки майбутнього керівника інструментальних ансамблів та виявлення їхнього реального стану під час фахової підготовки студентів.

Дисертантом розроблено та логічно обґрунтовано структуру **наукового пошуку**, що полягає передусім у розробці та виділенні *мети, об'єкту, предмету, завдань дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення*.

Заслужовує на увагу побудова та змістова наповненість розділів і підрозділів, досконала вивіреність висновків (як до розділів, так і загальних).

Дисертант фундаментально аналізує роботи в різних напрямках наукового знання: філософські та мистецько-культурні праці (ІО. Афанасьєв, І. Зязюн, В. Кремень та ін.); дослідження з музичної психології і педагогіки (І. Бех, В. Бондар, С. Рубінштейн, В. Маляко, В. Петрушин, С. Степанов, Б. Теплов, Д. Ушаков); праці з історії музичної педагогіки, музикознавства, теорії музики (В. Богданов, Л. Богданова, Г. Григор'єва, Є. Назайкінський, Ю. Рудчук, Ю. Солопанова, Є. Федорович та ін.); дослідження в області теорії, методології,

методики музичного навчання і виховання (Е. Абдуллін, Н. Гуральник, І. Знам'янська, А. Козир, О. Михайличенко, Г. Падалка, Н. Туравец, О. Щолокова, Д. Юник та ін.); методики навчання гри на духових музичних інструментах та керування інструментальним ансамблем (Ю. Василевич, Р. Дзвінка, М. Зейналов, В. Іванов, І. Мозговенко, В. Орлов, О. Палаженко, Н. Платонов, А. Рівчун, Я. Сверлюк, А. Седрадян, Ф. Шоллар та ін.); наукові дослідження з теорії та методики музично-інструментального навчання (В. Апатський, О. Алексєєв, Н. Волков, М. Давидов, Г. Нейгауз) та ін. (стор. 22) що, в свою чергу, дає змогу розкрити основні структурні елементи методики підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах.

Представлена ґрунтовна теоретична база дисертаційного дослідження та її аналіз беззаперечно містить **наукову новизну** і теоретичне значення. Дисертантом уперше: розроблено й апробовано методику підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах (пар. 2.2; пар. 3.2); визначено принципи і педагогічні умови ефективної підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем (пар. 2.2); визначено зміст та компонентну структуру, розроблено критерії та показники підготовки майбутніх учителів музики до роботи з ансамблевим колективом (пар. 2.2); виявлено та схарактеризовано рівні сформованості підготовки майбутніх керівників ансамблевих колективів (пар. 3.1); подальшого розвитку набули засоби комплексної діагностики стану підготовки майбутніх учителів музики, керівників інструментального ансамблю в закладах мистецької освіти.

У (параграфі 1.2.) дисертаційному дослідженні особлива увага відводиться питанню готовності студента до керування інструментальним ансамблем і розглядається у трьох аспектах – психологічному, соціологічному і педагогічному. Крім того, враховуючи сучасне бачення підготовки студентів до керування ансамблевими колективами дисертант виокремлює наступні напрямки майбутньої професійної діяльності: *методичний, психолого-педагогічний, музичний та діагностико-результативний*.

Стрижнем дисертаційної роботи є розроблена автором методика підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах. Її три модульно-рейтингові блоки (когнітивний, компетентнісний та прогностичний) забезпечують цілеспрямованість і послідовність формування відповідних структурних компонентів (пізнавально-комунікативного; мотиваційно-цільового; індивідуально-творчого та аналітико-результативного) на базі застосування комплексу теоретичних і емпіричних методів музично-педагогічного навчання (пар. 2.1.; пар. 2.2.).

Наведений в роботі комплекс методів та принципів (пар.2.2), адекватних об'єкту, меті, завданням і логіці побудови, педагогічна результативність розробленої моделі, яку засвідчують довідки з навчальних закладів, забезпечують **достовірність** результатів дисертації. Відзначимо ґрунтовні додатки, що поглиблюють і увиразнюють уявлення про цілісне дослідження.

З метою виявлення рівнів сформованості підготовки майбутнього керівника ансамблевого колективу означеної якості у **констатувальній** частині дослідження розроблено діагностичний інструментарій, фундаментально викладений зміст методів проведення даної частини експерименту.

У процесі **формувального** експерименту було підтверджено дієвість виділених дисертантом педагогічних умов, підходів, форм, методів та принципів, конкретизовано поетапну методику, апробовано розроблені автором методи підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах.

Перевірка ефективності впроваджуваної автором методики підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах дозволила конкретизувати **рівні** сформованості означеної якості за показниками відповідних критеріїв.

Структура дисертаційної роботи відповідає вимогам АК МОН України до дисертаційних робіт. Автором опрацьовано значну кількість педагогічної, психологічної, методичної та музикознавчої літератури. Варто також

підкреслити ідентичність змісту основних положень дисертаційного дослідження.

Відтак, виконана дисертаційна робота **Ван Цзисі** містить нові, раніше не захищені наукові положення, а отримані шляхом експериментальної роботи результати є своєчасною відповіддю на актуальні запити сучасної теорії і методики музичного навчання.

Не викликає сумніву **практичне значення** отриманих результатів, що полягає у можливості використання в освітньому процесі вищих мистецьких навчальних закладів розробленої методики підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах. Основні **теоретичні положення** дослідження можуть бути використані як навчальний матеріал у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики, результати дисертації можуть слугувати базою для написання підручників з музичної педагогіки, методичних рекомендацій.

У цілому пропонуємо позитивно оцінити дисертаційне дослідження, окремо в дискусійному плані висловлюємо ряд зауважень та побажань:

- Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження в цілому, на наш погляд, варто було б включити в наукову новизну також фундаментально обґрунтовану та цікаво розроблену модель формування підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах.
- У розділі I, здійснюючи теоретичний аналіз наукової літератури, присвяченої проблемі специфіки музично-педагогічної підготовки майбутнього вчителя музики до роботи з інструментальним ансамблем духових інструментів, дисертант інколи висвітлює позиції науковців без їх належного аналізу та не висловлює власну точку зору.
- Розроблена автором модель формування підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах (рис. 2.1., с. 142) була б інформативнішою, якби дисертант включив поряд із пізнавальним, аналітичним та виконавським і

творчий вид діяльності, який є невід'ємною складовою розробки авторської методики.

- У дисертаційному дослідженні трапляються певні лексико-граматичні та технічні неточності.

Висловлені зауваження викликають дискусію, але не зменшують наукової ваги дисертаційного дослідження Ван Цзисі і не впливають на його загальну позитивну оцінку.

Аналіз змісту дисертації, 6-тьох одноосібних публікацій автора, 5 з яких у наукових фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, дає підстави зробити висновок: дисертація «Методика підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах» цілісне, самостійне дослідження, яке за рівнями наукової новизни, теоретичного і практичного значення, обґрунтованості отриманих результатів відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567 щодо кандидатських дисертацій (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015), а її автор, Ван Цзисі, цілком заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво).

Офіційний опонент –

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри духових та ударних
інструментів Інституту мистецтв
Рівненського державного
гуманітарного університету

О. П. Палаженко

